

Digitalisaation kannustinjärjestelmä, hakulomake yhteishankkeisiin

1. Hakijakunta/hankehallinnoija

Kärkölän kunta

3. Hankkeen nimi

Kuntien päätöksenteon, kokousten ja tiedonhaun sähköistämisen valmennusohjelma

4. Hankkeen kuvaus

Digitalisaatiokehitys toteutuu pienten ja keskisuuren kuntien hallinto- ja päätöksentekoprosesseissa suuria kaupunkeja hitaammin, vaikka tarve toiminnan tehostamiseen on pienempien resurssien takia suurempi ja myös saavutetut hyödyt ovat selvemmin todennettavissa. □

Pienellä kunnalla ei tyypillisesti ole riittäviä resursseja suunnitella ja toteuttaa uusia sähköisen päätöksenteon ja toimielinten kokoushallinnon toimintatapoja, vaikka resurssit riittäisivät toimintaa tukevien järjestelmäratkaisujen hankkimiseen. Vajaalle käytölle jäävien järjestelmien kustannukset saattavat olla kuntatasolla huomattavat. Myöskään vanhoja toimintamalleja ei ole perusteltua siirtää sähköiseen ympäristöön, vaan sähköisen päätöksentekomenettelyn käyttöönotossa prosessien tehostamisella saavutetaan todelliset hyödyt. □

Sähköisen toimintaympäristön täysimittainen käyttöönotto on tavoitteiden saavuttamisen olennainen edellytys. Riittävän tiedon saaminen ja sen käyttäminen päätöksenteon tukena parantaa päätöksentekijän toimintaedellytyksiä. Toimintamallin kehittämisellä ja riittävällä koulutuksella on saatavissa laajempien tietovarastojen tuominen päättäjän käyttöön. Myös isokokoiset oheismateriaalit saadaan paremmin käytettäväksi sähköisissä kanavissa ja saavutetaan tätäkin kautta kestävä kehityksen tavoitetta. □

Kevään poikkeustilan aikana etätyössä todettiin käytännön kautta, että yhteisessä tilassa pidettävät kokoukset ovat korvattavissa sähköisillä kokouksilla. Sähköinen päätöksentekomenettely mahdollistaa myös tätä laajemmin ajasta ja paikasta riippumattoman päätöksenteon ja merkittävä osa myös epävirallisesta tiedonvaihdosta ja keskustelusta on mahdollista siirtää sähköisiin kanaviin. Kokousmateriaalit voidaan tuottaa, jakaa ja esittää käytössä olevien sähköisten järjestelmien avulla, mutta luottamushenkilöiden kyky toimia sähköisessä kokous- ja toimintaympäristössä vaihtelee merkittävästi. □

Vuoden 2021 keväällä pidetään kuntavaalit ja kesällä uudet luottamushenkilöt aloittavat nelivuotisen toimintakautensa kunnissa. Toimikausien vaihtuminen avaa sopivan tilanteen päätöksentekoprosessien ja tapojen uudistamiseen. □

Tämän hankkeen tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa luottamushenkilöiden sähköisen päätöksenteon valmennusohjelma, jonka avulla kunnan luottamushenkilöt ja valmistelusta vastaavat viranhaltijat saavat tarvittavat valmiudet toimia sähköisen päätöksenteon ja sähköisten kokousten prosessien mukaisesti keskeisenä osana kunnan sähköistä hallintoa. Koska kysymyksessä on toimintamallin kehittäminen ja kohderyhmille suunnatut koulutukset on mahdollista toteuttaa kuntien yhteisinä sähköisellä alustalla, saadaan synergiaetuna laajempaa näkökulmaa kehittämiseen.

5. Hankkeen organisointi

Hankkeelle muodostetaan ohjausryhmä, johon nimetään yksi edustaja jokaisesta hankkeeseen osallistuvasta kunnasta. Ohjausryhmään tullaan kutsumaan myös kuntaliiton edustus. Ohjausryhmän sihteerinä toimii hankkeelle valittava hankepäällikkö. □

Ohjausryhmä voi kutsua tarvittaessa asiantuntijoita ja kumppanien edustajia tukemaan hankkeen läpivientiä. □

Ohjausryhmän kokoukset pidetään pääsääntöisesti sähköisinä kokouksina, joiden yhteydessä myös testataan hankkeessa kehitettyjä toimintatapoja.

6. Mitä tuotoksia hankkeessa luodaan ja millaisin toimenpitein niihin päästään?

Hankkeessa suunnitellaan ja käyttöönotetaan kunnan luottamushenkilöiden sähköisen päätöksenteon ja kokousten osallistumisen toimintamalli ja valmennetaan myös valmistelusta vastaavat viranhaltijat käyttämään käytössä olevan järjestelmän ominaisuuksia täysipainoisesti. □

Malli pyritään tekemään soveltuvin osin riippumattomaksi kunnan valitsemasta ohjelmistokumppaneista ja hankkeessa haetaan yleisesti kehitysaihoita ohjelmistokehityksen tueksi. □

Toimintamallin luominen edellyttää valmennusohjelman suunnittelua ja toteuttamista, johon liittyy sähköisten järjestelmien käyttötapojen suunnittelu, valmennusmateriaalien suunnittelu ja toteutus sekä käyttöönoton suunnittelu, toteutus ja käytön tuen, perehdytyksen ja valmennuksen organisointi.

7. Hankkeen toteutusaikataulu ja toimenpiteiden vaiheistus

Hanke käynnistetään rekrytoimalla hankepäällikkö, joka aloittaa työnsä tammikuussa 2021. □

Valmisteluvaihe (01-02/2021) □

Hankepäällikkö tarkentaa valmennusohjelman toteutussuunnitelman, kartoittaa tarvittavat kumppanit ja aloittaa sähköisten järjestelmien käyttötapojen ja valmennusmateriaalien suunnittelun. □

Suunnitteluvaihe (03-05/2021) □

Sähköisten järjestelmien käyttötapojen suunnittelu ja valmennusmateriaalit tuotetaan valmiiksi ja tehdään tarvittavat käyttöttestaukset laadun varmistamiseksi. □

Toteutusvaihe (06/2021-02/2022) □

Luottamushenkilöiden sähköisen päätöksenteon valmennusohjelman toteutusvaihe, perehdytyksen ja valmennuksen sekä käytön tuen organisoiminen. □

Laadun varmistus ja raportointivaihe (03-04/2022) □

Hankepäällikkö laati hankeraportin tavoitteiden toteutumisesta ja vastaa tarvittavista laadun varmistukseen liittyvistä tehtävistä. Samalla koostetaan hankkeen tuotoksista materiaaalipaketti hyödynnettäväksi vastaavissa toteutuksissa. □

8. Millaisen toiminnallisen parannuksen tuotokset saavat aikaan hakukohteessa?

Kunnan luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on tarvittavat valmiudet toimia sähköisen päätöksenteon ja sähköisten kokousten prosessien mukaisesti keskeisenä osana kunnan sähköistä hallintoa, joka vapauttaa aikaa vaikuttavampaan valmistelutyöhön sekä kuntalaisten osallistamiseen päätösten valmisteluun. □

Valmistelu- ja päätöksentekoprosessien aikataulua voidaan nopeuttaa ja samalla mahdollistuu laajempi vuoropuhelu valmistelun ja päätöksenteon välillä tietojen siirtyessä sähköisesti ja reaaliaikaisesti samassa toimintaympäristössä. Sähköiseen toimintaympäristöön voidaan lisätä myös erilaisia keskustelu ym. elementtejä, joiden kautta tiedonvälityksen vuorovaikutteisuus ja symmetrisyys paranevat. □

Luottamushenkilöiden käytettävissä olevan tiedon ja asiakirjojen määrää voidaan lisätä tietosuoja vaatimukset huomioiden sähköisen toimintaympäristön kautta laajemmin, mitä on mahdollista mm. nykyisillä julkaisujärjestelmillä. Samalla mahdollistuu paremmin luottamushenkilöiden omatoiminen tiedonhaku.

9. Mikä muuttuu kunnan toimintatavoissa ja prosesseissa?

Kunnan luottamustoimielinten päätöksenteko ja kokousvalmistelu muuttuvat kokonaan sähköiseksi. Lisäksi tiedonhallinta ja tiedonhaku tehostuvat sekä hallinnon läpinäkyvyys lisääntyy.

Kokousvalmisteluun ja päätöksentekoon paperisilla esityslistoilla ja paikan päällä järjestettävillä kokouksilla liittyvät viiveet (mm. postin kulkuaika tai sähköpostilaatikon täytyminen) voidaan minimoida ja sähköisen päätöksentekomenettelyn keinoilla yhdistettynä sähköiseen kokoukseen voidaan päätöksentekoprosessista tehdä suurelta osin aikaan ja paikkaan rajoittumatonta. □

Sähköisissä kanavissa tiedon jakaminen on mahdollista toteuttaa laajemmin ja vuorovaikutteisemmin kaikkien osallisten kesken. Kokousprosessit nopeutuvat mm. dokumenttien, kuten pöytäkirjojen täydentyessä reaaliaikaisesti ja mahdollisten tulkinta- ja merkintä virheiden vähentyessä esitysten ja äänestysten tapahtuessa suoraan sähköisessä toimintaympäristössä. □

10. Miten toimintatapojen ja prosessien muutos johdetaan ja viedään läpi? Miten sitä seurataan?

Toimintatapojen ja prosessien muutos valmistellaan yksityiskohtaisesti valmennusohjelman suunnitteluvaiheessa. Läpivienti tapahtuu huolellisella aikataulusuunnittelulla ja sen seuranta on hankkeen ohjausryhmän keskeinen tehtävä. Riittävällä koulutuksella ja ohjauksella varaudutaan myös mahdolliseen muutosvastarinnan kohtaamiseen hankkeen aikana. Kuntien yhteishankkeena toteutus voi myös vähentää muutosvastarintaa, kun muutos koetaan laaja-alaisempuna kuin pelkästään omaa organisaatiota koskevana. □

Seuranta ja osallistamista toteutetaan osallisille laadittavilla kyselyillä (Webropol / Zef) ja niiden tulosten perusteella toimintamallia tarkennetaan. □

11. Miten hanke kytkeytyy siihen sitoutuneiden kuntien strategioihin?

Kärkölän kunnan strategiassa ovat tavoitteina päätöksenteon kehittäminen ja digitalisaation edistäminen, joiden osalta hanke kytkeytyy vahvasti kunnan strategiaan. □

Iitin kunnan strategiassa tavoitteeksi on asetettu johtamisjärjestelmän kehittäminen vastaamaan nykyajan tarpeita ja luottamushenkilöiden sekä viranhaltijoiden välisten viestintäkeinojen lisääminen. Tavoitteisiin sisältyvät myös etäosallistumiskanavien ja osallisuuden lisääminen ja digitalisaation hyödyntäminen. Hanke toteuttaa Iitin kunnan strategisia tavoitteita hyvin. □

Orimattilan kaupungin strategiassa on tavoitteena uusien toimintamallien kehittäminen osana kaupungin pysyvää toimintatapaa. Toimenpiteenä tässä on mm. digitaalisten palvelujen lisääminen. □

14. Arvio hankkeen taloudellisista vaikutuksista ja kustannussäästöistä.

Taloudelliset vaikutusten kertoimena voidaan pitää kunnan luottamustoimielinten vuosittaista kokousmäärää, joka vaihtelee kunnanhallituksen noin 25 vuosittaisen kokouksesta tarkastuslautakunnan 3-4 vuosittaiseen kokoukseen. □

Sähköiset käytännöt vähentävät myös ns. tukitoimiin (postitus, monistus, tiedon etsintä) tarvittavaa työpanosta, mikä mahdollistaa resurssien kohdentamisen laadulliseen valmisteluun. Tämän työpanoksen arvo vaihtelee kunnittain toimielinten ja kokousten lukumäärän mukaan n. 1000-2500e/kk /kunta. □

Yhden kokouksen osalta kustannussäästön voidaan arvioida olevan 500 euroa ilman matkustamisen vähentymisestä syntyviä säästöjä. □

Yhteenlaskettuna yhden kunnan vuosittaisten taloudellisten säästöjen voidaan arvioida olevan 30 000-35 000 € kokousten määrän mukaan. □

Kokonaisuuden hankkeella tavoiteltavat kustannussäästöt ovat noin 100 000 euroa vuositasolla. □

15. Ovatko vaikutukset ja säästöt?

pysyviä

100 000 € / vuosi

16. Millä mekanismilla vaikutukset ja säästöt syntyvät?

Vaikutukset ja säästöt syntyvät sähköistä toimintaprosessien tehostumisella ja tästä johdannaisena hallintoon käytetyn ajan säästöinä, tiedon käsittelyn ja hallinnollisen päätöksenteon laadun paranemisena. □

17. Millä aikataululla vaikutusten ja säästöjen odotetaan syntyvän?

Vaikutukset ja pysyvät säästöt alkavat kertymään heti uusien toimintaprosessien käyttöön oton edetessä kesästä 2021 alkaen. □

18. Miten vaikutusten ja säästöjen syntymistä seurataan?

Osana hankesuunnittelua vahvistetaan lähtötilanteen kustannuskehys, johon muutostietoja tullaan vertaamaan. Tarkemman tason seurantasuunnitelman laatiminen ja seurannan välineiden valinta on hankepäällikön tehtävänä. □

Vaikutuksia seurataan kuntakohtaisesti sekä koko hankkeen osalta kokonaisuutena. □

Vaikutuksista ja säästöjen syntymisestä laaditaan koko hanketta koskeva yhteenveto. □

19. Millaiset päätökset hankkeen toteuttamisesta on tehty ja koska?

Hakijakunta/hankehallinnoija

Kuntien aiesopimus hankkeen hankehakemuksen jättämisestä 2.10.2020.

kunta A

Kärkölä, käsittely kunnanhallituksen kokouksessa 12.10.2020

kunta B

Iitti, käsittely kunnanhallituksen kokouksessa 5.10.2020

kunta C

Orimattila: kaupunginhallituksen kokouksessa 12.10.2020

22. Voidaanko hankkeen oppeja ja lopputuloksia hyödyntää ja monistaa muissa kunnissa? Miten?

Valmennusohjelmalle toteutetaan suunnitteluvaiheessa sähköinen osallistamisympäristö, jonne kaikki kiinnostuneet kunnat saavat osallistua ilman kustannuksia. Valmennusohjelman lopputulokset voidaan jakaa myös kuntaliiton kanavien kautta kuntien hyödynnettäväksi. □

Hankkeen materiaaleista ja työsuunnitelmasta koostetaan mallipohja, joka julkaistaan sähköisesti.

30. Arvioikaa seuraavien hankkeessa mahdollisesti syntyvien kustannusten suuruus euroina ilman arvonlisäveroa

"Syötä summat numeroina ilman tuhateroittimia, tekstiä tai €-merkkejä. Esim. 10000."

a. henkilöstökustannukset	96000
b. ostetun tai käyttöluvalla hankitun tutkimuksen, tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien palveluiden kustannukset, joita käytetään yksinomaan hanketta varten	50000
c. matkakustannukset	8000
d. toimitilojen vuokrat	16000
e. muut toimintakustannukset, mukaan lukien suoraan hankkeesta aiheutuvat materiaalien, tarvikkeiden ja vastaavien tuotteiden kustannukset.	20000
f. arvonlisäverottomat kokonaiskustannukset	190000

31. Kuvatkaa tarkemmin, mistä kustannukset muodostuvat:

Henkilöstökustannukset syntyvät hankepäällikön palkasta ja hankkeelle tarjottavien hallintopalvelujen tuottamiseen liittyvistä henkilöstökustannuksista. □

Yksinomaan hanketta varten hankittuja konsultti- ja koulutuspalveluja hankitaan yhteensä 45-55 htp asiantuntijatasoon mukaan. □

Toimitilojen vuokralla katetaan hankepäällikön työtilan ja tarvittaessa muiden hankkeen käytössä olevien tilojen vuokrakustannukset. □

Materiaaleihin ja tarvikkeisiin varattavat kustannukset syntyvät hankepäällikön työvälineiden ja kalusteiden hankinnasta, tiedottamisesta ja viestintäpalveluista, tilaisuuksien järjestämiseen liittyvistä kustannuksista sekä muista kustannuksista. □

32. Arvioikaa hankkeen rahoitus arvonlisäverottomista kustannuksista euroina

"Syötä summat numeroina ilman tuhatmerkkejä, tekstiä tai €-merkkejä. Esim. 10000."

a. Digitalisaation kannustinjärjestelmästä haettava (voi olla enintään 85% arvonlisäverottomista kustannuksista)	160000
b. Osallistujatahojen rahoitusosuudet (euroa)	10000
b. Osallistujatahojen rahoitusosuudet (euroa)	10000
b. Osallistujatahojen rahoitusosuudet (euroa)	10000
c. Muu rahoitus, mikä? (euroa)	Ei vastauksia
c. Muu rahoitus, mikä? (euroa)	Ei vastauksia
c. Muu rahoitus, mikä? (euroa)	Ei vastauksia
d. Hankkeen kokonaisrahoitus arvonlisäverottomista kustannuksista (euroina)	190000

33. Hankkeen vastuuhenkilön yhteystiedot

Etunimi	Jouni
Sukunimi	Nieminen
Sähköposti	jouni.nieminen@karkola.fi
Puhelinnumero	044 770 2206